

Läkemedel – rapportering och dokumentation av biverkningar

Hitta i dokumentet

[Syfte](#)
[Bakgrund](#)
[Ansvar](#)
[Allmänt](#)
[När ska läkemedelsbiverkan rapporteras?](#)
[Dokumentation i VAS](#)
[Livshotande överkänslighet ska dokumenteras som varning i formulär PA12 VAS, enligt rutin: VAS - Varning och överkänslighet.](#)

[Ogynnsam reaktion mot läkemedel eller sjukvårdsprodukt registreras under VAS OBS-knappen, se rutin: VAS - OBS-knappen](#)
[Biverkan som konstaterats i samband med en vårdkontakt ska diagnosregistreras enligt följande:](#)
[Rapportering till Läkemedelsverket](#)
[Uppdaterat från föregående version](#)

Syfte

Att beskriva hur rapportering och dokumentation av läkemedelsbiverkningar går till.

Bakgrund

Biverkningsrapportering är viktig för att bidra till kontroll av läkemedels säkerhet och för att undvika oönskade reaktioner.

Med **biverkning** menas en skadlig och oavsedd reaktion på ett läkemedel, som inträffar vid doser som normalt används vid profylax, diagnos, behandling av sjukdomar eller för återställande eller korrigerande för att påverka fysiologiska funktioner.

Med **allvarlig biverkning** menas biverkning som är livshotande, leder till döden, orsakar sjukhusvård eller förlänger den, leder till invalidisering, orsakar medfödd missbildning eller bedöms vara en annan medicinskt viktig händelse.

Ansvar

Den som bedriver verksamhet inom hälso- och sjukvård har skyldighet att se till så att rapportering utförs.

Misstänkta läkemedelsbiverkningar ska rapporteras till Läkemedelsverket av läkare, tandläkare eller sjuksköterska, samt på uppdrag från dessa även av medicinska sekreterare. Biverkningar kan även rapporteras av farmaceuter.

Patienten kan själv rapportera misstanke om biverkan.

Allmänt

All personal som har patientkontakt ska vara observanta på läkemedelsbiverkningar och meddela gjorda iakttagelser till patientansvarig sjuksköterska och/eller läkare.

När ska läkemedelsbiverkan rapporteras?

Läkemedel som är föremål för utökad övervakning ▼

Alla misstänkta biverkningar av läkemedel som är föremål för utökad övervakning ska rapporteras. Läkemedel som har symbolen för en svart nedåtriktad triangel i FASS är föremål för utökad övervakning.

Nya läkemedel

Alla misstänkta biverkningar av *nya läkemedel* som inte är klassificerade som vanliga i FASS ska rapporteras. Även missbruk och förgiftningar med nya läkemedel ska rapporteras.

Alla läkemedel

För samtliga läkemedel inklusive naturläkemedel och icke godkända läkemedel (licenspreparat och kliniska prövningar) rapporteras:

- Dödsfall
- Livshotande reaktioner
- Biverkningar som leder till permanent skada eller långvarig funktionsnedsättning
- Biverkningar som leder till sjukhusvård eller förlänger denna
- Nya, oväntade biverkningar och interaktioner
- Biverkningar som tycks öka i frekvens eller allvarlighetsgrad

OBSERVERA att det räcker med misstanke om biverkning. Biverkning behöver inte vara utredd eller bekräftad innan rapportering.

Dokumentation i VAS

Livshotande överkänslighet ska dokumenteras som varning i formulär PA12 VAS, enligt rutin:

[VAS – Uppmärksamhetsinformation under OBS, Varning och Smitta](#)

Ogynnsam reaktion mot läkemedel eller sjukvårdsprodukt registreras under VAS OBS-knappen, se rutin: [VAS - OBS-knappen](#)

Observerad eller av patient meddelad läkemedelsbiverkan dokumenteras i patientens journal under sökord *Läkemedelsbiverkan* och bör innehålla uppgifter om:

- Vilket läkemedel som misstänks orsaka biverkningen, inklusive dosering, frekvens och administrationssätt.
- Allvarlighetsgrad och typ av symtom.
- Omständigheter, så som möjliga misstänka interaktioner.
- Om rapportering av biverkning skett till Läkemedelsverket.

Dosjusteringar på grund av biverkningar ska dokumenteras under sökord *Läkemedelshantering*. Övriga beskrivningar av patientens status dokumenteras under lämpligt sökord.

Diagnosregistrering

Biverkan som konstaterats i samband med en vårdkontakt ska diagnosregistreras enligt följande:

Diagnos: Symtomet på biverkan + Y57.9 Ogynnsam effekt av läkemedel + ATC-kod för det läkemedel som misstänkt orsakat biverkan.

Rapportering till Läkemedelsverket

Om förskrivare eller ordinator observerat, och/eller fått information om biverkning, ska denne bedöma om biverkningsrapport ska skickas.

Om sjuksköterska eller farmaceut observerat, och/eller av patient fått information om biverkning, ska kontakt tas med patientansvarig läkare för att diskutera om biverkan ska rapporteras och i samråd bestämma vem som ska rapportera.

Lämpligt är att skicka en rapport per patient och biverkan men respektive rapporteringsskyldig individ har möjlighet att skicka egen rapport.

Biverkningsrapportering görs elektroniskt på [Läkemedelsverkets hemsida](#).
Ett biverkningsrapporteringsformulär kan skrivas ut och skickas till: Läkemedelsverket, Box 26, 751 03 Uppsala

Överväg också om skadan bör rapporteras till Läkemedelsförsäkringen (läs mer i [FASS](#)).

Uppdaterat från föregående version

24-03-14 Redaktionell ändring, uppdatering av felaktig länk.

Tidigare versionsuppdateringar

23-07-20 Redaktionell ändring, genomgång av taggning

2022-11-09 Ändrad titel, tidigare titel *Läkemedel - rapportering av biverkningar*
Ersätter 2021-12-29. Ny rubrik, Dokumentation i VAS, som förtydligar dokumentation av läkemedelsbiverkan.

Ersätter 2018-09-05. Redaktionell uppdatering.
Reviderad rubriksättning Dokumentation och rapportering. Ersätter 2018-07-20.